

інвесторами можливостей хеджування ризиків за допомогою цих фінансових інструментів.

Відтак варто стимулювати зацікавленість потенційних емітентів в обігу ПФІ. Проте така зацікавленість повинна жорстко обмежувати спекулятивні дії на ринку за рахунок установлення штрафних санкцій на основі підвищення відповідальності щодо необґрунтованих дій у сфері обігу даних інструментів.

Загалом, скорочення обсягів торгівлі на фондовому ринку під час кризи виглядає цілком логічним, однак, варто зазначити, що на їхню активність також впливає і занепад самих бірж в Україні.

Загалом, фондовий ринок України характеризується домінуванням позабіржового сегменту, що не має аналогів в світі та підтримує тіньовий сектор. Однак, ПФІ є виключенням, оскільки частка контрактів, укладених на організованому ринку складає понад 90% [1].

Відповідно, необхідно вводити жорсткі законодавчі вимоги щодо обігу, купівлі і продажу ПФІ на біржовому ринку, оскільки внаслідок обмеженого фондового ринку України практично відсутні умови для повноцінного використання ринку ПФІ.

Список використаних джерел:

1. Річний звіт НКЦПФР 2004-2013 рр. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua/activities/annual>.
2. World Development Indicators database [Electronic resource] – Access: http://siteresources.worldbank.org/DATA_STATISTICS/ Resources/GDP.pdf

Шевцова Ю.О.

студентка,

Національний університет «Острозька академія»

ТОРГОВО-ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ПОЛЬЩІ З КРАЇНАМИ МЕРКОСУР

Сьогодні Республіка Польща має дипломатичні відносини з усіма країнами Латинської Америки, однак цей регіон ніколи раніше не приваблював її з економічної точки зору. Польща, вступивши до ЄС, стала однією з ланок великої економічної і певною мірою політичної спільноти, тому Латинську Америку вона розглядала просто, як групу цікавих ринків, які залишалися практично відсутніми в політичному дискурсі країни. Після вступу Польщі до Євросоюзу в «Стратегії Республіки Польща щодо неєвропейських країн, що розвиваються» було

названо «пріоритетними партнерами» Бразилію, Мексику, Аргентину, і Чилі та «важливими партнерами» – Венесуелу і Колумбію [2]. Нещодавно в короткому описі польських зовнішньополітичних пріоритетів на 2012-2016 роки, опублікованому Міністерством закордонних справ Польщі в березні 2012 року, Бразилія, Аргентина, Мексика, Чилі і Перу, були перераховані в якості основних партнерів в регіоні Латинської Америки для Польщі.

Згідно даних Міністерства економіки Польщі та Міністерства економіки Аргентини, на 2014 рік частка, яку займає Бразилія в польському експорті до Меркосур складає 70%, потім слідують Аргентина (17%) і Венесуела (10%). Імпорт з Меркосур до Республіки Польща надходить майже виключно з Бразилії (50%) та Аргентини (44%). Порівняно з попереднім роком, польський експорт в Меркосур виріс на 16% до 824, 5 млн. дол. США. Найбільше зростання експорту відзначається в Аргентину (на 25%) і Бразилії (579 млн, збільшившись на 21%), в той час, як знизився експорт до Уругваю і Венесуели. Основними статтями польського експорту в Меркосур є механічне та електричне обладнання, хімічні продукти, мінеральні продукти, залізничні транспортні засоби та їх частини, а також пластмаси. Імпорт з Меркосур до Польщі в цьому році знизився на 5%, в основному за рахунок скорочення імпорту з Венесуели (14%) та Аргентини (11%) [1].

Загалом, торгово-економічні відносини між Польщею та країнами-членами Меркосур залишаються не дуже активними, досі все відбувається без прямих інвестицій з обох сторін. П'ять країн, згадані серед пріоритетних на 2012-2016 роки, становлять лише 0,8% комерційної торгівлі Польщі (1% імпорту і 0,5% експорту, отже, прослідковується дефіцит торгового балансу Польщі з країнами Меркосур). Топовим партнером залишається Бразилія. Основними статтями експорту Бразилії до Польщі є коксівне вугілля (16,74%), сульфат амонію (6,8%), меблі та їхні елементи (3,64%), мінеральні та хімічні добрива (3,50%), телекомунікаційне обладнання (2,58%). В імпорті переважають тютюн «Вірджинія» (частка – 24,58%), літаки (18,02%), соєві масла (9,0%), кремній (4,16%), тютюн «Берлі» (4,44%), автозапчастини (3,64%), амортизатори для тракторів і легкових автомобілів (2,87%), кава в зернах (2,70%) [2].

На відміну від торгівлі, двостороння інвестиційна співпраця на сьогоднішній день є обмеженою, а її характерною рисою є більше залучення польських інвестицій в Бразилію, ніж бразильських в Польщу. Основними перспективними сферами є пошук морських нафтових родовищ, поліпшення транспорту, зв'язку та енергетичної інфраструктури, а також підготовка великих спортивних заходів (наприклад, Олімпіада в Ріо-де-Жанейро в 2016 році). Сьогодні польські інвестиції надходять до FM Group (косметика), Medcom

(високотехнологічні енергосистеми), Групи Гремі в північно-східній Бразилії, яка заснована на принципах сталого розвитку та взаємодії з місцевими громадами.

Аргентина є другим торговим партнером Польщі серед країн-членів Меркосур та й всієї Латинської Америки, яка також часто виступає посередником у торгівельно-економічних відносинах Польщі з Уругваєм та Парагваєм. Вона імпортує з Польщі такі товари, як металопрофілі, гірничо-видобувну техніку, побутову техніку, продукцію целюлозно-паперової галузі, кухонні печі та комплектуючі до них, двигуни, комплектуючі до телевізорів. Враховуючи значну роль сільського господарства в економіці Аргентини, існує також попит на відповідну техніку, устаткування і хімічних продуктів, в основному добрив. Подальші можливості розширення експорту можуть бути знайдені в добувній промисловості, де необхідне сучасне гірничне обладнання, і в розвитку інфраструктури, де будівельні матеріали і відповідні машини можна купляти у польських фірм. Тим не менш, ринок Аргентини є одним з найважчих для вивчення і доступу, тому що існує багато обмежень уряду країни в торговельній галузі та галузі валютного контролю, які часто є предметом скарг з боку іноземних партнерів, в тому числі ЄС. Основними статтями імпорту Аргентини до Польщі є тверді відходи, одержані під час виготовлення соєвої олії, арахіс, цитрусові, філе та інші частини м'яса риби [1].

Наступним учасником Меркосур є Парагвай – найменш розвинена країна на Південноамериканському континенті. Згідно даних Міністерства економіки Польщі, між Польщею та Парагваєм існує протягом багатьох років негативний торговельний баланс. Основними статтями польського експорту в Парагвай є електромеханічні вироби легкої промисловості (72%) і хімічні речовини (12%), а основною імпоротною одиницею є агропродовольча продукція (більше 97%), зокрема, соя, кава, насіння кунжуту і деревина. Перспективні експортні можливості співпраці існують в галузі сільського господарства (експорт до Парагваю хімікатів і добрив, сільськогосподарської техніки, зокрема трактори й деталі до них тощо), лісової промисловості (обладнання для лісового господарства та обробки деревини), розвиток дорожньої інфраструктури (будівництво доріг), і таких товарів, як фармацевтичних препаратів, косметики та сталевих продукції. Крім того, не слід забувати, що значна частина польського експорту в цю країну здійснюється через іноземні компанії (Гамбурга або Роттердама), що певним чином має своє відображення на взаємній торгівлі [4].

Уругвай – одна з найрозвиненіших в економічному відношенні країн в Латинській Америці. У відносинах Польщі з Уругваєм теж присутнє негативне сальдо. Основними статтями польського експорту в Уругвай є сталеві профілі (30%), машини та обладнання, електротехнічні вироби.

В імпорті традиційно переважають продукти тваринного походження (54%), в тому числі м'ясо, зокрема яловичина, цитрусові, шкіра та вироби зі шкіри. Як і у випадку з попередніми країнами, часто експорт здійснюється через іноземні компанії Гамбурга або Роттердама [5].

Венесуела є окремим випадком в цьому регіоні серед групи потенційних партнерів Польщі. Слід пам'ятати, що економіка країни залежить від доходів нафтового сектора і суттєво спирається на імпорт. Протягом останніх років спостерігається збільшення двостороннього товарообігу між Польщею та Венесуелою. Очікується, що нова угода про співпрацю між Польщею і Венесуелою, підписана 27 січня 2013 року, сприятиме контактам і призведе до укладання нових торговельних договорів між компаніями обох країн. Угода поширюється на всі сектори, але найбільші інвестиційні можливості має гірничодобувна промисловість, енергетика, сфера довілля та харчова промисловість [3].

Сьогодні польський експорт до Венесуели включає продукти хімічної промисловості (35%), недорогочінні метали та вироби з них (27%), обладнання і механічні пристрої та електрообладнання (водоміри, електрорічильники), добрива та вироби з деревини. Імпорт з Венесуели включає в себе алюміній і вироби з алюмінію (50% від загального обсягу імпорту), органічні хімічні сполуки (39%) і тютюнові вироби (9%). В результаті зростання експорту-імпорту було зафіксовано позитивний баланс торгівлі Польщі з Венесуелою (47, 9 млн. дол.) [3]. Основною трудностю в торгівлі є державна система валютного контролю, яка дозволяє імпорт лише тих товарів, що мають ліцензію уряду. Поки що немає польських інвестицій у Венесуелі чи венесуельських в Польщі, зважаючи на економічну модель латиноамериканської країни, що обмежує можливості для іноземних інвестиційних взаємодій.

Список використаних джерел:

1. Argentyna. Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: https://buenosaires.trade.gov.pl/pl/argentina/article/detail,2063,Argentyna_Informacja_o_sytuacji_gospodarczej_i_stosunkach_gospodarczych_z_Polska.html. – Назва з екрану.

2. Dyplomacja Ekonomiczna [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.buenosaires.msz.gov.pl/pl/wspolpraca/dyplomacja_ekonomiczna/. – Назва з екрану.

3. Informacje ekonomiczne [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.caracas.msz.gov.pl/pl/wspolpraca_dwustronna/informacje_ekonomiczne/. – Назва з екрану.

4. Informator Ekonomiczny Paragwaj [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.buenosaires.msz.gov.pl/pl/wspolpraca/dyplomacja_ekonomiczna/biuletyn_ekonomiczny/informator_paragwaj/. – Назва з екрану.

5. Informator Ekonomiczny – Urugwaj [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.buenosaires.msz.gov.pl/pl/wspolpraca/dyplomacja_ekonomiczna/biuletyn_ekonomiczny/informator_urugwaj/. – Назва з екрану.

Шутаева Е.А.

кандидат экономических наук, доцент;

Побирченко В.В.

кандидат географических наук, доцент,

Таврический национальный университет имени В.И. Вернадского

**ОБРАЗОВАНИЕ КАК ОСНОВА ВОСПРОИЗВОДСТВА
ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА И КЛЮЧЕВОЙ ФАКТОР
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ
В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ**

В условиях активизации рыночных механизмов общественного развития необходим человеческий капитал, призванный развивать не любое общество, а рыночное общество, основанное на знаниях, не любую экономику, а рыночную экономику знаний. При этом, знания в современных социально-экономических условиях представляют рыночную категорию не в смысле знаний самих по себе, а знаний, отвечающих потребностям общественного развития, т.е. социально-обменных – рыночных процессов, знаний, на которые есть рыночный (общественный) спрос. Это – особый тип знаний, призванных к непосредственному обслуживанию общественного развития. Это – знания, заостренные на технологический результат в сфере материальных, социальных и организационно-управленческих технологий. Мировая общественная потребность в подобных практических знаниях уже обозначилась в идее реформирования существующих систем науки и образования, которые, с их опосредованным влиянием на практическую жизнь общества, не могут производить и распространять требуемые актуальные знания.

Образование – один из базовых институтов общественного развития. Спрос современного общества на такой новый фактор социально-экономического развития, как человеческий капитал, свидетельствует об изменении парадигмы развития и, следовательно, общественной потребности в реформировании существующей системы образования. Эта логика понимания человеческого капитала и системы образования как ключевых факторов социально-экономического развития и заставляет сузить категорию человеческого капитала, связать его